

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО ТА ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0.3.30.18

(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 18 р.

Київ – 2018

Розробник:

Поліщук Тетяна Ігорівна, старший викладач кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

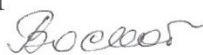
Поліщук Тетяна Ігорівна, старший викладач кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології

Протокол від 30 серпня 2018 року №1

Завідувач кафедри

бібліотекознавства та інформології

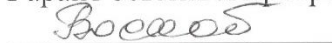

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

30 серпня 2018 року

Гарант освітньої програми

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму перевірено

04.09.2018 р.

Заступник директора Інституту журналістики
з навчальної роботи

О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__»__20__ р., протокол № ____ на

20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__»__20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__»__20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__»__20__ р., протокол № ____

ЗМІСТ

1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	6
5. Програма навчальної дисципліни	
<i>Змістовий модуль VII</i>	7
6. Контроль навчальних досягнень	
<i>6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів</i>	9
<i>6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання</i>	9
<i>6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання</i>	10
<i>6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання</i>	11
<i>6.5. Орієнтовний перелік питань до екзамену</i>	11
<i>6.6. Шкала відповідності оцінок</i>	14
7. Навчально-методична карта дисципліни «Бібліотекознавство та історія бібліотечної справи».....	15
8. Рекомендовані джерела.....	
<i>Нормативні та офіційні документи</i>	16
<i>Основні</i>	16
<i>Додаткові</i>	16
Інформаційні ресурси.....	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 / 60
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	14
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	14
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – надати студентам знання про теоретико-методологічні, організаційні та історичні засади бібліотекознавства та бібліотечної справи як науки та навчальної дисципліни, а також з'ясувати феномен бібліотеки як соціокультурного явища, ознайомитись з основами організації функціонування бібліотечної справи, розглянути основні віхи на шляху, пройденому вітчизняними і зарубіжними бібліотеками з моменту їх появи і до сьогодні, простежити еволюцію різних типів і видів бібліотек, особливості їх функціонування у межах конкретних країн й історичних періодів, визначити спадкоємність бібліотечних традицій, значення історичного досвіду для вдосконалення сьогодишньої вітчизняної бібліотечної практики з метою набуття практичних умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності.

Завдання дисципліни:

- вивчити теоретичні засади бібліотекознавства та історії бібліотечної справи як науки та навчальної дисципліни;
- розглянути основні історичні етапи розвитку бібліотекознавства та бібліотечної справи в Україні та світі;
- виявити особливості історії бібліотечної справи як складової історії загальної історії людства та історії світової культури;
- опанувати методологію та методику бібліотекознавства та історії бібліотечної справи;
- ознайомитися із організацією та основними тенденціями бібліотекознавчих досліджень в Україні на сучасному етапі;

- сформувати загальні поняття про бібліотеку та її роль в суспільстві, функції, структурно-функціональну модель, сутність системної організації бібліотеки;
- оволодіти науковими підходами до класифікації і типологізації бібліотек;
- ознайомитися з професійними вимогами до бібліотекаря, теоретичними засадами бібліотечної професіології;
- вивчити теоретичні засади та практичні аспекти організації функціонування бібліотечної справи, зокрема, принципи і закономірності формування бібліотечних систем, типовидову структуру бібліотечної системи України, сучасні підходи до управління бібліотечною справою;
- дослідити основні напрями розвитку бібліотек і бібліотечної справи на різних історичних етапах в Україні та світі;
- ознайомитися з регіональною специфікою розвитку бібліотечної справи у світі;
- розглянути історію бібліотечної справи з урахуванням її персоналізації;
- виявити значення історичного досвіду для вдосконалення сьогоденної вітчизняної бібліотечної практики.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Опанування дисципліни дозволяє отримати такі **програмні результати** освітньої програми підготовки бакалаврів:

- здатність продемонструвати сучасне уявлення та знання щодо правових норм, законодавчих установок в бібліотечно-інформаційній галузі; знання процесів розвитку та функціонування українських та зарубіжних бібліотек;
- здатність продемонструвати етичні установки у фаховій сфері; можливість виховання власної свідомості щодо моральності в побудові кар'єри та в повсякденному житті;
- здатність визначити історичні, соціально-економічні, культурні передумови виникнення бібліотек; принципи практичної бібліотечної діяльності;
- здатність аналізувати основні принципи і концепції розвитку бібліотечної справи;
- здатність застосовувати основи наукової роботи в бібліотечно-інформаційній галузі.

Робота студентів в центрах практичної підготовки – Бібліотека Університету, Інформаційно-аналітичний центр Інституту журналістики, бібліотеки-партнери, спрямована на опанування ними фаховою термінологією з бібліотекознавства; вміннями аналізу основних принципів і концепцій розвитку бібліотечної справи; навичок з вивчення та аналізу бібліотечної діяльності на основі застосування наукових методів систематизації інформації; знаннями щодо процесів розвитку та функціонування українських та зарубіжних бібліотек.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		Разом	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль VII.							
ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ							
7.1	Бібліотеки України у IX-XVIII ст.	2	2				
7.2	Бібліотечна справа в Україні у XIX - на початку XX ст. Особливості українського бібліотечного руху в XIX - на початку XX ст.	2		2			
7.3	Круглий стіл «Історія бібліотечної справи України у IX-XVIII ст.: факти, події, люди».	6			2	4	
7.4	Розвиток книжкової торгівлі і виникнення комерційних бібліотек.	6		2		4	
7.5	Бібліотечна справа в Україні у XX ст.	2	2				
7.6	Бібліотечна справа в незалежній Україні у XX – на початку XXI ст.	2			2		
7.7	Сучасні тенденції розвитку бібліотечної справи в Україні: реалії та перспективи.	8			2	6	
	Модульна контрольна робота	2					2
	Екзамен	30					
	Разом за навчальним планом	60	4	4	6	14	2/30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль VII. ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ
Лекція 7.1. Бібліотеки України у IX-XVIII ст. (2 год.)

Проблеми періодизації історії бібліотечної справи в Україні.

Потреби давньоруської держави у створенні і збереженні документів, прийняття християнства, поява писемності і перших освітніх закладів, початок розвитку літератури та інші передумови зародження бібліотек у Київській Русі.

Роль монастирів як центрів книговиробництва у розвитку бібліотек. Монастирські скрипторії.

Бібліотека Ярослава Мудрого в київському Софійському соборі (1037 р.). Збірник Святослава 1073 р. як джерело для вивчення та реконструкції фонду бібліотеки Ярослава Мудрого.

Церковні і монастирські бібліотеки у XI-XII ст. Бібліотеки Печерського і Видубецького (Київ), Троїцько-Іллінського (Чернігів) монастирів.

Склад, зміст, облік, розміщення і зберігання фондів, джерела комплектування, користувачі бібліотек Київської Русі. Приватні бібліотеки князів та вищого духовенства. Початок формування бібліотекознавчої думки. Доля давньоруських бібліотек у період татаро-монгольського іга.

Стан духовної культури, розвиток освіти і науки в Україні у XV-XVIII ст. і розвиток бібліотек. Початок книгодрукування на українських землях і бібліотеки.

Церковні і монастирські бібліотеки у XV-XVIII ст. Інвентарні описи і бібліотечні каталоги як джерело інформації про склад і зміст фондів. Значення «Правила про книги» для комплектування церковних і монастирських бібліотек.

Створення православних церковних братств XV-XVII ст. Діяльність братських бібліотек. Бібліотеки Львівського Успенського Ставропігійного, Луцького Чеснохресного братств. Склад та зміст їхніх фондів, джерела комплектування, розвиток форм обслуговування користувачів.

Виникнення та розвиток бібліотек навчальних закладів: Острозької академії, Києво-Могилянської академії, Чернігівського, Переяславського, Харківського, Львівського єзуїтського колегіумів. Бурсацька бібліотека Києво-Могилянської академії.

Приватні бібліотеки української інтелектуальної еліти, духовенства, гетьманів, козацької старшини та козаків.

Розвиток бібліотекознавчої думки в Україні у XV-XVIII ст. Настанови й інструкції для бібліотекарів як основа формування правового поля бібліотек.

Використання бібліотек у державних інтересах. Перші відомчі і спеціальні бібліотеки, світський характер їх фондів.

Семінар 7.2. Бібліотечна справа в Україні у XIX - на початку XX ст.

Особливості українського бібліотечного руху в XIX - на початку XX ст.

(2 год.)

Практичне заняття 7.3. Круглий стіл «Історія бібліотечної справи України у IX-XVIII ст.: факти, події, люди» (2 год.)

Семінар 7.4. Розвиток книжкової торгівлі і виникнення комерційних бібліотек. (2 год.)

Лекція 7.5. Бібліотечна справа в Україні у XX ст. (2 год.)

Бібліотечна справа в роки української революції (1917-1920 рр.). Утворення державних органів керівництва бібліотечною справою. Закладання основ бібліотечного законодавства. Характеристика бібліотечної мережі.

Утворення Національної бібліотеки Української держави. Діяльність бібліотеки Кам'янець-Подільського державного українського університету.

Бібліотечна справа у Радянській Україні. Партійно-державне керівництво бібліотечною справою і його відображення в партійних документах. Утворення українських радянських органів керівництва бібліотеками. Націоналізація і реквізиція бібліотек. Припинення діяльності комерційних, громадських, публічних, церковних і станових бібліотек. Запровадження радянської цензури у роботу бібліотек.

Заснування мережі радянських книгозбірень в Україні. Основні принципи бібліотечного будівництва. Масові бібліотеки в 1920-1930-ті рр. Зростання кількості наукових і спеціальних бібліотек. Організація методичного керівництва бібліотечною справою.

Закладання основ українського радянського бібліотекознавства. Ідеологізація і політизація радянського бібліотекознавства. Початок підготовки бібліотечних кадрів.

Бібліотечна справа України в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.). Особливості роботи бібліотек в умовах військового часу. Вивезення книжкових фондів українських бібліотек в евакуацію на Схід. Діяльність німецького Штабу Розенберга по вилученню і вивезенню книжкових фондів українських бібліотек на Захід. Трагічні наслідки та масштаби збитків для бібліотек.

Особливості відновлення книжкового фонду бібліотек, будівництва їх мережі у післявоєнний період. Діяльність Національної комісії з питань повернення в Україну книжкових цінностей, вивезених під час Другої світової війни.

Бібліотечне будівництво України у 1950-1980-х рр. Державні та громадські органи керівництва бібліотечною справою. Зростання кількості наукових і спеціальних бібліотек у 1950-1960-і рр. Основні напрями діяльності бібліотек. Створення Державної республіканської бібліотеки УРСР (1957 р.).

Діяльність науково-методичних відділів при великих центральних бібліотеках. Утворення Міжвідомчої бібліотечної комісії (1974 р.).

Проведення централізації державних загальнодоступних і профспілкових та інших мереж бібліотек у 1980-і рр. Створення територіальних бібліотечних об'єднань.

Розвиток державної системи науково-технічної інформації. Механізація і автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів в бібліотеках. Регламентация і уніфікація діяльності бібліотек.

Науково-дослідна робота в галузі бібліотекознавства. Система підготовки бібліотечних кадрів.

Цензура в бібліотеках, ідеологізація і політизація бібліотечної справи.

Практичне заняття 7.6. Бібліотечна справа в незалежній Україні у ХХ – на початку ХХІ ст. (на базі Бібліотеки Університету, 2 год.)

Практичне заняття 7.7. Сучасні тенденції розвитку бібліотечної справи в Україні: реалії та перспективи. (2 год.)

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Відвідування на практичному занятті	1	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допук, виконання, захист)			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ			
<i>Разом</i>			97
Максимальна кількість балів			
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $97:60=1,6$ Студент набрав: 80 балів Оцінка: $80:1,6 = 50$ балів + max 40 балів за екзамен		

6.2. Завдання до самостійної роботи.

Змістовий модуль VII. Історія бібліотечної справи в Україні (8 год.)

7.3. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотечної справи в Україні – 4 год.

7.4. Підготувати презентацію про окрему особисту бібліотеку одного з видатних громадських діячів України, представників української культури, науки тощо (за вибором студента) – 4 год.

7.7. На основі складених хронологічних таблиць проаналізувати розвиток бібліотечної справи України у порівнянні із загальносвітовим бібліотечним рухом. Обґрунтувати висновки – 6 год.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Тестові завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів. Формат тестових завдань передбачає завдання закритої форми із запропонованими відповідями.

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Перелік питань до модульної контрольної роботи

1. Проблеми періодизації історії бібліотечної справи України.
2. Історія виникнення перших бібліотек у Київській Русі.
3. Монастирські бібліотеки та їх культурно-освітня роль у книжковій і бібліотечній справі в Україні XI–XVII ст.
4. Монастирські бібліотеки Лівобережної України в контексті української культури XVIII ст.
5. Бібліотека Києво-Печерської Лаври та її роль у справі становлення та розповсюдження шкільництва, освіти, культури.
6. Організація роботи бібліотек братств (XVI-XVII ст.).
7. Приватні бібліотечні зібрання, родові книгозбірні української інтелектуальної еліти: бібліотеки духовенства, гетьманів, козацької старшини та козаків.
8. Виникнення та розвиток бібліотек навчальних закладів у XVI-XVIII ст.
9. Бібліотечна справа в Україні у XIX – на початку XX ст.: стан і основні напрями розвитку.
10. Становлення і розвиток мережі публічних бібліотек у першій половині XIX ст.
11. Бібліотеки вищих навчальних закладів в Україні у першій половині XIX ст.
12. Публічні бібліотеки в історико-культурному контексті України (кінця XIX – початку XX ст.).
13. Наукові і спеціальні бібліотеки у другій половині XIX ст. – на початку XX ст.
14. Бібліотечна діяльність товариства «Просвіта»: особливості діяльності, історія, теорія, практика, фонди.
15. Роль бібліотек Народного Дому та Наукового товариства імені Т. Шевченка в історії розвитку науки і культури Галичини.
16. Діяльність корифеїв бібліотечної справи України.
17. Український бібліотечний рух Буковини, Галичини та Закарпаття.

18. Бібліотечна справа у період Української революції 1917–1920 рр.: проекти реформ бібліотечної справи.
19. Бібліотечна справа у Радянській Україні.
20. Бібліотеки у період становлення нових соціально-економічних і політичних відносин у 1930-х рр.
21. Бібліотечна справа України в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).
22. Бібліотеки України у період післявоєнної відбудови та в 1950-х рр.
23. Бібліотечна справа в Україні у 1950-1960-ті рр.: централізація науково-методичної роботи в галузі бібліотекознавства.
24. Бібліотечна справа в Україні у 1970-1980-ті рр.: спроби ґрунтовного упорядкування бібліотечної мережі.
25. Масові бібліотеки в Радянській Україні
26. Цензура у бібліотеках Радянської України.
27. Управління бібліотечною справою в Радянській Україні.
28. Бібліотечна справа в незалежній Україні.
29. Основні напрями розвитку бібліотечної справи України в період переходу від тоталітаризму до демократії.
30. Історія розвитку бібліотечної освіти в Україні.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

1. Форма проведення: письмова. Екзамен у письмовій формі з практичним завданням (тести). Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: правильна відповідь на питання — 15 балів (усього 30 балів); тестування — 10 балів. Завдання з однією правильною відповіддю — 1 бал (усього 10 балів).

6.5. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Соціальні функції бібліотеки.
2. Еволюція функцій бібліотеки у соціумі.
3. Бібліотека як система.
4. Диференціація бібліотечної роботи за видами.
5. Організаційна структура бібліотеки.
6. Класифікація бібліотек за різними критеріями.
7. Сутнісні критерії типологізації бібліотек.
8. Соціальне призначення як основна типоутворююча ознака типологізації бібліотек.
9. Типологічні особливості та функції національних бібліотек.
10. Типологічні ознаки універсальних і спеціальних бібліотек.
11. Бібліотечна професіологія і підготовка кадрів для бібліотек.
12. Бібліотечні мережі і бібліотечні системи.
13. Бібліотечна система України на сучасному етапі. Система управління бібліотечною справою в Україні.
14. Основні принципи організації і функціонування бібліотечної справи.
15. Бібліотечна політика як основа управління бібліотечною справою.
16. Об'єкт і предмет бібліотекознавства.
17. Наукові і соціальні функції бібліотекознавства.

18. Структура бібліотекознавства як науки і як навчальної дисципліни.
19. Бібліотекознавство як інформаційна та соціальна наука.
20. Загальне і спеціальне бібліотекознавство.
21. Міждисциплінарність бібліотекознавства.
22. Виникнення і становлення бібліотекознавства як наукової і навчальної дисципліни.
23. Українське бібліотекознавство ХІХ - початку ХХ ст.
24. Розвиток бібліотекознавства в СРСР.
25. Розвиток українського бібліотекознавства наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст.
26. Методи бібліотекознавчих досліджень.
27. Діяльність основних центрів бібліотекознавчих досліджень в Україні.
28. Бібліотекознавча періодика в Україні.
29. Основні напрями бібліотекознавчих досліджень на сучасному етапі.
30. Наукові підходи до періодизації історії бібліотечної справи.
31. Бібліотеки Стародавнього Світу.
32. Бібліотеки Античної Греції і Стародавнього Риму.
33. Розвиток уявлень про бібліотечну архітектуру в історії зарубіжної бібліотечної справи.
34. Середньовічні бібліотеки Арабського халіфату.
35. Бібліотеки буддійських монастирів і палацові книгосховища Китаю в період раннього Середньовіччя.
36. Бібліотеки Візантії і Західної Європи (V - X ст.).
37. Зарубіжні бібліотеки Середньовіччя.
38. Бібліотеки доби Відродження та раннього Нового часу
39. Бібліотечна справа Німеччини у період Реформації: суспільно-історичне тло, особливості функціонування.
40. Зародження ідеї створення публічних бібліотек у добу Відродження. Нові вимоги до бібліотекаря-професіонала.
41. Бібліотечна справа в епоху Просвітництва і буржуазних революцій у зарубіжних країнах (XVIII - початок ХІХ ст.).
42. Бібліотечна справа Великої Британії.
43. Бібліотечна справа Російської імперії у ХVІІ-на початку ХХ ст.
44. Бібліотечна справа Німеччини.
45. Бібліотечна справа Франції.
46. Бібліотечна справа в США.
47. Публічна бібліотека ХІХ ст.: види, концепції створення та функціонування.
48. Еволюція інституту національної бібліотеки.
49. Наукові бібліотеки Європи ХІХ ст.: види, суспільне призначення.
50. Бібліотечна справа в країнах Центральної і Східної Європи в ХІХ – на початку ХХІ ст.
51. Діяльність професійних бібліотечних асоціацій у ХІХ – на початку ХХІ ст.
52. Міжнародне бібліотечне співробітництво у ХІХ – на початку ХХІ ст.
53. Тенденції розвитку бібліотечної справи за кордоном у ХХ ст.

54. Інформаційно-бібліотечне законодавство провідних зарубіжних країн.
55. Національні бібліотеки країн світу у ХХ – на початку ХХІ ст.
56. Кардинальні зміни у бібліотечній справі зарубіжних країн на початку ХХІ ст.
57. Провідні університетські бібліотеки світу на сучасному етапі.
58. Інтелектуальна свобода і вільний доступ до інформації як головний принцип організації бібліотечної справи у демократичних країнах.
59. Проблеми періодизації історії бібліотечної справи України.
60. Історія виникнення перших бібліотек у Київській Русі.
61. Монастирські бібліотеки та їх культурно-освітня роль у книжковій і бібліотечній справі в Україні ХІ–ХVІІІ ст.
62. Бібліотека Києво-Печерської Лаври та її роль у справі становлення та розповсюдження шкільництва, освіти, культури.
63. Організація роботи бібліотек братств (ХVІ-ХVІІ ст.).
64. Приватні бібліотечні зібрання, родові книгозбірні української інтелектуальної еліти: бібліотеки духовенства, гетьманів, козацької старшини та козаків.
65. Виникнення та розвиток бібліотек навчальних закладів у ХVІ-ХVІІІ ст.
66. Бібліотечна справа в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст.: стан і основні напрями розвитку.
67. Становлення і розвиток мережі публічних бібліотек у першій половині ХІХ ст.
68. Бібліотеки вищих навчальних закладів в Україні у першій половині ХІХ ст.
69. Публічні бібліотеки в історико-культурному контексті України (кінець ХІХ – початку ХХ ст.).
70. Наукові і спеціальні бібліотеки у другій половині ХІХ ст. – на початку ХХ ст.
71. Бібліотечна діяльність товариства «Просвіта»: особливості діяльності, історія, теорія, практика, фонди.
72. Роль бібліотек Народного Дому та Наукового товариства імені Т. Шевченка в історії розвитку бібліотечної справи Галичини.
73. Діяльність корифеїв бібліотечної справи України.
74. Український бібліотечний рух Буковини, Галичини та Закарпаття.
75. Бібліотечна справа у період Української революції 1917–1920 рр.: проекти реформ бібліотечної справи.
76. Бібліотечна справа у Радянській Україні у передвоєнний період.
77. Бібліотечна справа України в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.) та післявоєнної відбудови.
78. Бібліотечна справа в Україні у 1950-1960-ті рр.: централізація науково-методичної роботи в галузі бібліотекознавства.
79. Бібліотечна справа в Україні у 1970-1980-ті рр.: упорядкування бібліотечної мережі.
80. Масові бібліотеки в Радянській Україні
81. Цензура у бібліотеках Радянської України.

- 82. Управління бібліотечною справою в Радянській Україні.
- 83. Бібліотечна справа в незалежній Україні.
- 84. Основні напрями розвитку бібліотечної справи в Україні в період переходу від тоталітаризму до демократії.
- 85. Історія розвитку бібліотечної освіти в Україні.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі документи

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – Ст. 45; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.
2. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 29 верес. 1999 р. №1068-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999.

– №48. – Ст. 405; В ред. Закону №1253-18 від 06.08.2014 [Електронний ресурс].
– Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1068-14>.

3. Про культуру : Закон України від 14 груд. 2010 р. №2778-17 // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – №24. – Ст. 168; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.

Базова

4. Бібліотеки України загальнодержавного значення: історія і сучасність : зб. ст / НБУВ та ін.; редкол. : О.С. Онищенко (голова) та ін. – Київ, 2007. – 253 с.

5. Дубровіна Л.А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті : монографія / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – Київ, 2009. – 530 с.

6. Карташов Н. С. Сравнительное библиотековедение : учебник / Н. С. Карташов. – Москва : МГУКИ, 2003. – 336 с. – (Современная библиотека).

7. Кунанець Н.Е. Бібліотечна справа на західноукраїнських землях (XIII ст.-1939 р.): консолідований інформаційний ресурс : монографія / Н.Е. Кунанець ; М-во освіти і науки, молоді та спорту, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. – 446 с.

8. Романов П.С. Библиотековедение зарубежных стран во второй половине ХХ – начале ХХІ века : учеб. пособие / П.С. Романов. – Москва : Хлебпродинформ, 2012. – 121 с.

9. Сєдих В.В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В.В. Сєдих ; [наук. ред. Н.М. Кушнарєнко]; М-во культури України, Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2013. – 212 с.

Додаткова

10. Абрамов К.И. История библиотечного дела в России: учеб.-метод. пособие для студентов, преподавателей и библиотекарей-практиков: [В 2 ч.] / К.И. Абрамов. – Москва : Либерия, 2000-2001. – Ч. 1. – 2000. – 175 с. ; Ч. 2. – 2001. – 159 с.

11. Александрова О.К. Науково-дослідна робота національних бібліотек різних країн у 1960-1980 рр. / О.К. Александрова // Соціолог. дослідж. в б-ках : інформ.-аналіт. бюл. – Київ, 1993. – Вип. 6. – С. 4-14.

12. Арсірій С. Історія бібліотечної справи на західноукраїнських землях: досвід і проблеми вивчення / С. Арсірій // Зап. Львів. наук. б-ки ім. В. Стефаника. – Львів, 2002. – Вип. 9/10. – С. 77-88.

13. Ачкасова В. З історії бібліотеки Києво-Софійського Собору / В. Ачкасова // Наук. пр. НБУВ. – Київ, 2003. – Вип. 10. – С. 175-180.

14. Багрова И.Ю. Национальные библиотеки и проблемы развития библиотечного дела за рубежом в конце ХХ – начале ХХІ века: обзоры, рефераты и переводы англоязычной литературы / И.Ю. Багрова. – Москва : Пашков дом, 2004. – 498 с.

15. Беліна Л. Інновації бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів у зарубіжному бібліотекознавстві / Л. Беліна // Наук. пр. НБУВ. – Київ : НБУВ, 2011. – Вип. 31. – С. 7-13.

16. Березюк Н.М. Библиотека Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина за 200 лет (1805-2005) / Н.М. Березюк [и др.] ; Харьков. нац. ун-т им. В.Н. Каразина, Центр. науч. б-ка. – Харьков : Тимченко А.Н., 2006. – 390 с.
17. Библиотеки и библиотечное дело США: комплексный подход / под ред. В.В. Попова. – 2-е изд. – Москва : Информ-система, 1993. – 295 с.
18. Библиотечная энциклопедия / Рос. гос. б-ка ; [гл. ред. Ю.А. Гриханов ; науч. ред.-сост. : Е.И. Ратникова, Л.Н. Уланова]. – Москва : Пашков дом, 2007. – 1299 с. : ил., табл.
19. Библиотечное дело за рубежом: сб. аналит. и справ. материалов / Рос. гос. б-ка, Отд. зарубеж. библиотековедения и междунар. библ. связей ; сост. Е.Г. Бурмистрова. – Москва : Пашков дом, 2012. – 210 с.
20. Библиотечное дело мира : сб. аналит. и справ. материалов / Рос. гос. б-ка, Отд. зарубеж. библиотековедения и междунар. библ. связей, Сектор анализа и обобщения информации по зарубеж. библ. делу и библиогр. ; [сост. В.В. Качалина]. – Москва : Пашков дом, 2010. – 174 с.
21. Бинхем Р. Основы библиотечного дела = The basic of librarianship : учеб. пособие : пер. с англ. / Р. Бинхем, К. Хэррисон ; науч. ред. И.П. Осипова ; Рос. гос. б-ка, Информкультура ; Отдел орг-ции и функционирования библ. систем. – Москва : Пашков дом, 1999. – 97 с.
22. Бібліотеки Києва під час нацистської окупації. (1941-1943) : Дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів / Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Держкомархів України, Центр. держ. арх. вищих органів влади та упр. України ; уклад. : Л.А. Дубровіна, Н.І. Малолетова. – К., 2004. – 812 с.
23. Білокінь С. Боротьба проти історії. Спецфонди : [з історії бібл. спецфондів] / С. Білокінь // Укр. культура. – 2009. – № 1. – С. 34-35.
24. Білоус І.О. Бібліотека Львівської політехніки: історія становлення і розвитку : [1844–2000 рр.] / І.О. Білоус // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. – С. 247–255.
25. Варганова Г.В. Библиотечные и информационные исследования в США / Г.В. Варганова ; Санкт-Петербург. гос. ун-т культуры и искусств. – Санкт-Петербург : Профессия, 2002. – 192 с.
26. Вергунов В.А. Державна наукова сільськогосподарська бібліотека УААН : історія і сьогодення : до 75-річчя ДНСГБ УААН як наук. установи / В.А. Вергунов. – Київ : Аграр. наука, 2007. – 480 с.
27. Глухов А.Г. Русь книжная / А.Г. Глухов. – Москва, 1979. – 224 с.
28. Глухов А.Г. Судьбы древних библиотек / А.Г. Глухов. – Москва, 1992. – 160 с.
29. Дзюба О.М. Монастирські бібліотеки лівобережної України в контексті української культури XVIII ст. / О.М. Дзюба // Бібл. вісн. – 1994. – №1. – С. 18-22.
30. Дубровіна Л.А. Бібліотеки Києва в період німецької окупації (1941 – 1944) / Л.А. Дубровіна, Н.І. Малолетова // Бібл. вісн. – 2001. – №4. – С. 5.
31. Дубровіна Л.А. Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. 1918-1941 / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко ; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 1998. – 336 с.

32. Дубровіна Л.А. Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (1941-1964) / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – Київ : Наук. думка, 2003. – 360 с.
33. Дубровіна Л.А. Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (1965-1991) / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – Київ, 2008. – 373 с.
34. Зворський С.Л. Внесок діячів львівського товариства «Просвіта» у розвиток теорії і практики бібліотечної справи в Україні / С.Л. Зворський // Історія бібліотечної справи в Україні : зб. наук. пр. – Київ, 1995. – Вип. 1. – С. 29-40.
35. Земсков А.И. Современные направления работы зарубежных вузовских библиотек / А.И. Земсков // Науч. и техн. б-ки. – 2013. – №6. – С. 54-65.
36. Зубкова Н. Бібліотечна діяльність Бориса Грінченка / Н. Зубкова // Бібл. вісн. – 1996. – №1. – С. 11-12.
37. Історія наукових бібліотек у контексті історії, культури, освіти в Україні: матеріали наук.-практ. конф., Київ, 14-15 жовтня 1999 р. – Київ, 1999. – 110 с.
38. Історія освітянських бібліотек України: наук. зб. / Держ. наук.-пед. б-ка ім. В.О. Сухомлинського ; гол. ред. кол П.І. Рогова. – Київ : Вирій, 2006. – 403 с.
39. Історія розвитку бібліотек України для дітей (1960–1974 рр.) / НБУ для дітей; редкол. : А.С. Кобзаренко та ін. – Київ, 2007. – 75 с.
40. Історія розвитку бібліотек України для дітей (1975-1991 рр.) / [А.С. Кобзаренко та ін. ; наук. ред. Л.П. Каліберда] ; Нац. б-ка України для дітей. – Київ, 2011. – 116 с.
41. Капустіна Н. З історії створення відділу бібліотекознавства Харківської громадської бібліотеки : до 100-річчя першого відділу бібліотекознавства в Україні / Н. Капустіна // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – №7. – С. 40-42.
42. Кашеварова Н. Діяльність оперативного штабу рейхсляйтера Розенберга в галузі обліку, опису та конфіскації бібліотечних фондів на території рейхскомісаріату України (1941-1944) / Н. Кашеварова // Бібл. вісн. – 2005. – №4. – С. 23-38.
43. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище : монографія / Т. Ківшар ; НАН України, Центр пам'яткознавства. – Київ : Логос, 1996. – 344 с.
44. Клещук С.Е. Научные методы в зарубежных библиотековедческих исследованиях / С.Е. Клещук // Науч. и техн. б-ки. – 1992. – №5. – С. 25-29.
45. Ковальчук Г.І. Керівники ВБУ-НБУВ (1918-1998) / Г.І. Ковальчук // Бібл. вісн. – 1998. – №5. – С. 18-28.
46. Кунанець Н. Соціокомунікативний підхід у дослідженні історії бібліотечної справи західноукраїнського регіону / Н. Кунанець // Вісн. КНУКіМ. Сер. : Соціальні комунікації. – 2013. – Вип. 1. – С. 114-119.
47. Купрійчук В. Роль бібліотек у реалізації державної гуманітарної політики України у добу національно-визвольної боротьби 1917-1920 рр. / В.

Купрійчук // Ефективність державного управління: зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 30. – С. 131-137.

48. Лукашов И.В. «Точки роста» в истории библиотечной науки (конец XIX – первая половина XX в.) / И.В. Лукашов // Библиотековедение. – 1998. – №4. – С. 22-35.

49. Маслакова Н. Історико-бібліотекознавчі дослідження на новому етапі розвитку України (1991-2006) / Н. Маслакова // Наук. пр. НБУВ. – Київ, 2006. – Вип. 16. – С. 404–414.

50. Матвеев М.Ю. Деятельность земских народных библиотек / М.Ю. Матвеев // Библиотековедение. – 1997. – №2. – С. 76-86.

51. Мацюк О. Чи було книгодрукування на Україні до Івана Федорова / О. Мацюк // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №1. – С. 28-33.

52. Новікова Н. Дитячі бібліотеки в культурі України другої половини XX століття: монографія / Н. Новікова ; КНУКіМ. – Київ, 2006. – 282 с.

53. Онищенко О. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського в 1918-1998 рр.: основні етапи розвитку / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібл. вісн. – 1998. – №5. – С. 5-17.

54. Онищенко О. Українські бібліотеки у 90-х роках XX ст. : основні тенденції розвитку та напрями діяльності / О. Онищенко // Бібл. вісн. – 2009. – № 3. – С. 12-23.

55. Перелигіна О. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: переміщення і втрати фондів / О. Перелигіна // Вісн. Книжк. палати. – 2015. – №4. – С. 15-16.

56. Прокопенко Л.С. Основні напрями діяльності Відділу ІФЛА «Освіта та наукові дослідження» / Л.С. Прокопенко // «Соціальні комунікації в стратегіях формування суспільства знань» : у 2 ч. Ч. 2 : матер. міжнар. наук. конф., Харків, 26 – 27 лют. 2009 р. / [ред. кол. В.М. Шейко та ін.]. – Харків : ХДАК, 2009. – С. 144-146.

57. Прокопенко Л.С. Основні напрями діяльності Секції бібліотечних журналів ІФЛА (1978-2005) / Л.С. Прокопенко // «Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми освіти, науки, практики» : зб. матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 19-21 трав. 2009 р. / редкол. : Г.В. Боряк, Г.В. Власова, Л.А. Дубровіна, М.С. Слободяник та ін. – Київ, 2009. – С. 73-75.

58. Прокопенко Л.С. Основні напрями діяльності спеціальної групи по інтересам з історії бібліотечної справи (ІФЛА) / Л.С. Прокопенко // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України: Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 22 лист. 2011 р. – Київ, 2011. – С. 165-167.

59. Радзівіло А.А. З історії публічних бібліотек України у другій половині XIX ст. – першому десятиріччі XX ст. : (З архівних матеріалів) / А.А. Радзівіло // Історія бібліотечної справи в Україні. – Київ, 1995. – Вип. 1. – С. 9-15.

60. Радзівіло А.А. Перша публічна бібліотека у Києві: («Аптека для душі» П.П. Должикова) / А.А. Радзівіло // Історія бібліотечної справи в Україні. – Київ, 1997. – Вип. 2. – С. 5-11.

61. Роль бібліотек монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України : тези наук. конф. / НАН України, Ін-т укр. археографії ; ред. Т. Санкович. – Київ, 1993. – 131 с.
62. Романов П. Развитие концепции стоимости научной библиотеки в зарубежном библиотековедении / П. Романов // Библиотековедение. – 2014. – №6. – С. 80-84.
63. Романов П.С. Анализ библиотечной деятельности на основе системного подхода в зарубежном библиотековедении / П.С. Романов // Вест. МГУКиИ. – 2009. – №4. – С. 195-200.
64. Романов П.С. Проблема адаптации научных библиотек к инновационным процессам в зарубежном библиотековедении / П.С. Романов // Библиосфера. – 2010. – №1. – С. 42-45.
65. Романов, П.С. Векторы развития зарубежного библиотековедения на современном этапе / П.С. Романов // Библиосфера. – 2011. – № 2. – С. 19-23.
66. Рочестер М. Международные исследования в области библиотечной и информационной науки: сравнение национальных тенденций / М. Рочестер, П. Ваккари // Науч. и техн. б-ки. – 2000. – №3. – С. 80-92.
67. Русинська-Гертих Г. Вроцлавський інститут наукової інформації і бібліотекознавства: історія та діяльність / Г. Русинська-Гертих // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2010. – Вип. 5. – С. 145-152.
68. Сажок О.В. Бібліотеки Острозького Кирило-Мефодіївського церковного православного братства у другій половині XIX – на початку XX ст. / О.В. Сажок // Наук. зап. [Нац. ун-ту «Острозька акад.».]. Сер. «Історичне релігієзнавство». – 2011. – Вип. 4. – С. 159–169.
69. Сірополко С. Бібліотечна справа на Україні : [корот. огляд від початку до 20-х рр. XX ст.] / С. Сірополко // Шк. б-ка. – 2009. – № 1. – С. 41–44.
70. Соколов В. Бібліотеки церковних братств в Україні у XVI-XVIII ст. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №3. – С. 20-24 ; 2014. – №4. – С. 27-34.
71. Соколов В. Діяльність Київської міської публічної бібліотеки у 1914-1917 рр. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2015. – №12. – С. 32-35.
72. Соколов В. Книжкові зібрання козацької старшини наприкінці XVII-XVIII ст. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №1. – С. 22-27.
73. Солонська Н. Князівська бібліотека XI століття в Києві: до 1000-річчя Софійського собору / Н. Солонська // Вісн. Книжк. палати. – 2011. – № 11. – С. 41-43.
74. Тютина Н.Ф. Формирование международного библиотековедения как самостоятельной отрасли знания / Н.Ф. Тютина // Б-ки за рубежом. – 1995. – №2/3. – С. 9-11.
75. Упорядочил все : Мелвил Дьюи (1851-1931), американский библиотековед // Библиополе. – 2011. – №10. – С. 43.
76. Фрис В. Бібліотеки на західноукраїнських землях у другій половині XVII-XVIII ст. / В. Фрис // Зап. Львів. наук. б-ки ім. В. Стефаника. – 2002. – Вип. 9/10. – С. 171-186.

77. Чуканова С.О. Професійна підготовка фахівців із бібліотекознавства та інформології у системі вищої освіти США : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / С.О. Чуканова ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2016. – 22 с.

78. Шекера І. Бібліотека Михайлівського Золотоверхого монастиря як об'єкт дослідження на сторінках сучасних видань / І. Шекера // Вісн. Книжк. палати. – 2013. – № 7. – С. 42-45.

79. Шира Дж. Х. Введение в библиотековедение: Основные элементы библиотечного обслуживания / Дж. Х. Шира ; пер. с англ. В.В. Скворцова, Э.Г. Азгальдова, под. ред. Н.С. Карташова. – Москва : Высш. шк., 1983. – 256 с.

Інформаційні ресурси

№ з/п	Адреса сайту	Назва сайту
1	http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/index	Міністерство культури України
2	http://www.ula.org.ua	Українська бібліотечна асоціація (УБА)
3	http://www.ukrbook.net/	Книжкова палата України імені Івана Федорова
4	http://www.ifla.org	Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та закладів
5	http://www.librportal.org.ua/	Бібліотечний інформаційно-освітній портал
6	http://profy.nplu.org/	«Бібліотекар України»
7	http://nplu.org/storage/images/Content/b-uk-91-08.doc	Українське бібліотекознавство (1991 – 2008) : наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2010. – 166 с.
8	http://www.abdos.de/uploads/4/0/4/1/4041274/referat_sokov_2007.pdf	«Имена выдающихся библиотековедов Европы на страницах Библиотечной энциклопедии России»
9	http://elib.nplu.org/collection.html?id=56&page=4	Електронна бібліотека «Культура України»: Історія бібліотечної справи
10	https://www.youtube.com/watch?v=KQtVDp1YH14	Відомі постаті в історії бібліотечної справи
11	http://korolenko.kharkov.com/metod/index.php?id=8&sub=2/	Бібліотечна періодика
12	https://www.scopus.com/	Scopus
13	https://webofknowledge.com/	Web of Science